

**KRAJOWE
BIURO WYBORCZE**
Zespół Prawny
i Organizacji Wyborów

ZPOW.422.3.2025

Warszawa, dnia 27 maja 2026 r.

NOTATKA

**W SPRAWIE AKTUALIZACJI PRZEZ GMINY DANYCH
W CENTRALNYM REJESTRZE WYBORCÓW W II PÓŁROCZU 2025 R.**

Notatkę sporządzono na podstawie analizy półrocznych informacji dotyczących oceny prawidłowości aktualizacji przez gminy danych w Centralnym Rejestrze Wyborców oraz sporządzania spisów wyborców, przesłanych przez Delegatury Krajowego Biura Wyborczego. Przeprowadzona analiza wykazała, że co do zasady aktualizowanie danych w Centralnym Rejestrze Wyborców przebiegło prawidłowo.

I. Informacje wstępne

Delegatury Krajowego Biura Wyborczego kontrolowały i nadzorowały poprawność aktualizacji danych w Centralnym Rejestrze Wyborców i prawidłowość sporządzania na jego podstawie spisów wyborców.

Delegatury oprócz przeprowadzania kontroli stacjonarnych, na miejscu w urzędach gmin i miast, realizowały nadzór i kontrole nad aktualizacją danych w Centralnym Rejestrze Wyborców w formie zdalnej, tj. przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej oraz za pomocą arkuszy kontrolnych.

Ponadto Delegatury Krajowego Biura Wyborczego systematycznie monitorowały zmiany liczby wyborców w poszczególnych gminach i porównywały je z wcześniejszymi danymi w tym zakresie.

W II półroczu 2025 r. Delegatury Krajowego Biura Wyborczego przeprowadziły w całym kraju 277 bezpośrednie kontrole aktualizacji danych w Centralnym Rejestrze Wyborców oraz poprawności sporządzania spisów wyborców w urzędach gmin i miast, a także 590 kontroli elektronicznych i zdalnych, głównie za pośrednictwem arkuszy kontrolnych. Po wykonanych czynnościach kontrolnych sporządzano protokoły zawierające wnioski oraz zalecenia, które zostały przekazane do kontrolowanych jednostek.

Delegatury Krajowego Biura Wyborczego przeprowadzały szkolenia oraz indywidualne instruktaże dla pracowników działów ewidencji ludności w urzędach miast i gmin dotyczące aktualizacji danych w Centralnym Rejestrze Wyborców.

W ramach sprawowanego nadzoru Delegatury sprawdzały także prawidłowość sporządzania spisów wyborców w związku z zarządzonymi wyborami.

II. Uwagi Delegatur Krajowego Biura Wyborczego

W przesłanych do Krajowego Biura Wyborczego informacjach Delegatury wskazały, że sprawują stały nadzór nad prawidłowością aktualizacji danych w Centralnym Rejestrze Wyborców. Oprócz monitorowania danych w Centralnym Rejestrze Wyborców, pracownicy Delegatur dokonywali również korekty występujących błędów i rozbieżności lub podejmowali kontakt z gminami w celu ich usunięcia.

Delegatury Krajowego Biura Wyborczego przedstawiły także swoje uwagi związane ze sporządzaniem i aktualizowaniem spisów wyborców w wyborach uzupełniających, przedterminowych oraz referendach lokalnych. Wskazały, że spisy wyborców sporządzono zgodnie z przepisami ustawy z dnia 5 stycznia 2011 roku – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2025 r. poz. 365 i 1792 oraz z 2026 r. poz. 178) oraz rozporządzeniem Ministra Cyfryzacji z dnia 3 sierpnia 2023 r. w sprawie spisu wyborców (Dz. U. z 2023 r. poz. 1512). Zostały one wygenerowane w sposób automatyczny w Centralnym Rejestrze Wyborców i podlegały aktualizacji.

Delegatura Krajowego Biura Wyborczego w Zielonej Górze poinformowała, że gminy z obszaru działania Komisarzy Wyborczych w Zielonej Górze I i II nie zgłaszały żadnych problemów z pobraniem wygenerowanych spisów wyborców z Centralnego Rejestru Wyborców. Druk i wstępna weryfikacja spisów wyborców również nie budziła zastrzeżeń. Wszystkie gminy przeprowadziły stosowną aktualizację i przekazały zaktualizowane spisy obwodowym komisjom wyborczym. Zarówno weryfikacja w gminach jak i proces głosowania w obwodach nie wykazał przypadków pominięcia wyborców w spisie, co stanowi potwierdzenie prawidłowości danych ujętych w Centralnym Rejestrze Wyborców.

W ramach czynności kontrolnych Delegatury Krajowego Biura Wyborczego zwracały szczególną uwagę na procedurę ujęcia wyborcy w stałym obwodzie głosowania w Centralnym Rejestrze Wyborców. Przypominano pracownikom gmin o konieczności prowadzenia postępowania sprawdzającego, czy osoba wnosząca wniosek o ujęcie w stałym obwodzie głosowania spełnia warunki stałego zamieszkania na obszarze danej gminy, a także o konieczności udokumentowania tego faktu w aktach sprawy przed wydaniem decyzji o ujęciu lub odmowie ujęcia w stałym obwodzie głosowania danej osoby.

Delegatura Krajowego Biura Wyborczego w Ciechanowie podniosła, że w jednej z kontrolowanych gmin (Ojrzeń) stwierdzono, iż na części wniosków o ujęcie w stałym obwodzie głosowania nie odnotowano daty wpływu do urzędu. W związku z tym nie było możliwości weryfikacji, kiedy dany wniosek został złożony i czy decyzja została wydana w ustawowym terminie. W aktach sprawy brakowało również notatek służbowych dotyczących weryfikacji miejsca zamieszkania przez wyborców składających wniosek. Podobną nieprawidłowość wykazano w kontrolowanej gminie Joniec.

W trakcie kontroli pracownicy Delegatury w Ciechanowie na bieżąco informowali osoby aktualizujące dane w Centralnym Rejestrze Wyborców o zaistniałych uchybieniach oraz udzielali instruktażu, jak prawidłowo postępować w zaistniałych sytuacjach. Ponadto wskazane uchybienia opisano szczegółowo w protokole kontroli i uwzględniono w zaleceniach pokontrolnych.

Na podobny problem zwróciła uwagę Delegatura Krajowego Biura Wyborczego w Zamościu. W aktach stwierdzono brak dokumentacji z postępowania wyjaśniającego zamieszkanie wyborcy pod wskazanym adresem. Pracownicy gmin poinformowali, że prowadzili postępowania wyjaśniające m.in. poprzez rozmowy telefoniczne z sołtysami danych miejscowości. W związku z tym pracownicy Delegatury w Zamościu zalecili sporządzanie notatek służbowych i dołączanie ich do akt sprawy.

Delegatura Krajowego Biura Wyborczego w Jeleniej Górze wskazała, że w Urzędzie Gminy Wądroże Wielkie decyzje o ujęciu i o odmowie ujęcia w stałym obwodzie głosowania w Centralnym Rejestrze Wyborców zostały wydane na podstawie nieaktualnych druków tj. wniosków o wpisanie wyborcy do rejestru wyborców wraz z deklaracją zawierającą informacje niezbędne do wpisania do rejestru wyborców - zgodne z wzorami określonymi w załącznikach nr 2 i 3 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 27 lipca 2011 r. w sprawie rejestru wyborców oraz trybu przekazywania przez Rzeczpospolitą Polską innym państwom członkowskim Unii Europejskiej danych zawartych w tym rejestrze, które utraciło moc w dniu 4 sierpnia 2023 r. Natomiast w Urzędzie Gminy Męcinka stwierdzono, iż w 7 przypadkach notatka służbowa z postępowania weryfikacyjnego zawierająca informacje przekazane przez sołtysa wsi potwierdzające zamieszkanie wnioskodawcy pod wskazanym we wniosku adresem, opatrzona była datą wcześniejszą niż data wpływu wniosku do urzędu. Przedstawione uchybienia były przedmiotem odpowiednich zaleceń pokontrolnych.

Delegatura Krajowego Biura Wyborczego w Kaliszu podniosła, że Wójt Gminy Blizanów w 3 przypadkach podjął decyzje o ujęciu w stałym obwodzie głosowania w Centralnym Rejestrze Wyborców po upływie terminu wynikającego z art. 20 § 1 Kodeksu

wyborczego, tj. po upływie 5 dni od dnia wniesienia wniosku. Zalecono bezwzględne wydawanie decyzji o ujęciu lub o odmowie ujęcia w stałym obwodzie głosowania w terminie wynikającym z Kodeksu wyborczego.

Delegatura Krajowego Biura Wyborczego w Koninie wskazała, że w 2 kontrolowanych gminach (Strzałkowo, Gniezno) złożone zostały wnioski o ujęcie w stałym obwodzie głosowania, w przypadku których postępowanie nie zostało zakończone wydaniem decyzji. Wnioski pozostawiono bez rozpatrzenia, po braku odpowiedzi na wezwanie do uzupełnienia dokumentacji. Dodatkowo w gminie Gniezno w przypadku 3 wniosków o ujęcie w stałym obwodzie głosowania wydano decyzje w sprawie umorzenia postępowania dotyczącego ujęcia wyborcy w stałym obwodzie głosowania. W związku z tym wydano zalecenia dotyczące konieczności prowadzenia postępowań dotyczących ujęcia wyborcy w stałym obwodzie głosowania oraz wydawania decyzji o ujęciu lub o odmowie ujęcia w stałym obwodzie głosowania wyłącznie na podstawie art. 20 Kodeksu wyborczego.

Delegatura Krajowego Biura Wyborczego w Bydgoszczy podniosła, że w jednej z kontrolowanych gmin dwóch obywateli polskich stale zamieszkałych na obszarze gminy Janikowo, bez zameldowania w niej na pobyt stały, ujęto w stałym obwodzie głosowania w Centralnym Rejestrze Wyborców na podstawie wniosków sporządzonych na formularzu przeznaczonym dla obywateli Unii Europejskiej niebędących obywatelami polskimi bądź obywateli Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej (tj. formularzu wniosku o ujęcie w stałym obwodzie głosowania, o którym mowa w art. 19a Kodeksu wyborczego). Ponadto ustalono, że wydano decyzję o odmowie ujęcia wyborcy w stałym obwodzie głosowania w Centralnym Rejestrze Wyborców opatrzoną datą wcześniejszą niż data wpływu wniosku w tej sprawie, a egzemplarz decyzji pozostawiony w aktach sprawy nie został podpisany. Ujawniono również, iż jedna osoba złożyła za pośrednictwem platformy ePUAP dwa wnioski o ujęcie w stałym obwodzie głosowania w Centralnym Rejestrze Wyborców. Z akt sprawy wynikało, że wnioski te złożone zostały w bardzo krótkim odstępie czasu, a w tym samym dniu wydano dwie kolejne decyzje w przedmiotowej sprawie. Akta sprawy nie zawierały jednak drugiego wniosku. Stwierdzono także, iż dokumentacja niearchiwalna o kategorii BE5 nie była poddawana ekspertyzie Archiwum Państwowego. W związku ze wskazanymi nieprawidłowościami zalecono gminie Janikowo uchylenie decyzji o odmowie ujęcia w stałym obwodzie głosowania w Centralnym Rejestrze Wyborców wyborcy w celu wyeliminowania z obrotu prawnego rozstrzygnięcia wydanego bezprzedmiotowo i sprzecznego z żądaniem strony z uwagi na to, że Burmistrz Gminy i Miasta Janikowo wydał wcześniej decyzję o ujęciu tego wyborcy w stałym obwodzie

głosowania. Ponadto zalecono zachowanie należytej staranności przy przyjmowaniu i weryfikowaniu wniosków o ujęcie wyborcy w stałym obwodzie głosowania. Zalecono również, aby dokumenty przechowywane przez okres co najmniej 5 lat w zbiorze dokumentacji niearchiwalnej poddać ekspertyzie przeprowadzanej przez Archiwum Państwowe.

Delegatury Krajowego Biura Wyborczego dokonywały także w systemie informatycznym WOW aktualizacji opisu granic stałych obwodów głosowania oraz okręgów wyborczych z uwzględnieniem krajowego rejestru urzędowego podziału terytorialnego kraju TERYT oraz zgodnie z informacjami otrzymanymi od gmin, w zakresie nowo powstałych ulic oraz budynków mieszkalnych.

Delegatura Krajowego Biura Wyborczego w Kielcach podniosła, że na podstawie pisma Sekretarza Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 13 października 2025 r. znak ZPOW.421.10.2025, w którym wskazano, że zgodnie z art. 12 § 15 i art. 419 § 5 Kodeksu wyborczego podstawą dla Dyrektora Delegatury Krajowego Biura Wyborczego do wprowadzenia do Centralnego Rejestru Wyborców danych o obwodach głosowania, a także o numerach i granicach okręgów wyborczych, jest postanowienie komisarza wyborczego, podjęła stosowne działania. W wyniku przeprowadzonej analizy wykazów Centralnego Ośrodka Informatyki w Polsce, zawierających zestawienie gmin z nieaktualnymi granicami oraz punktami adresowymi nieprzypisanymi do obwodów głosowania i okręgów wyborczych w Centralnym Rejestrze Wyborców, Komisarze Wyborczy w Kielcach podjęli łącznie 39 postanowień aktualizujących granice, w tym 9 stałych obwodów głosowania oraz 30 okręgów wyborczych.

Delegatura Krajowego Biura Wyborczego w Częstochowie poinformowała, iż przed zamknięciem meldunku okresowego na dzień 30 września 2025 r. dane liczbowe zawarte w meldunku kwartalnym o mieszkańcach i wyborcach w Centralnym Rejestrze Wyborców zostały zatwierdzone jako poprawne przez pracowników urzędów wszystkich jednostek samorządu terytorialnego z terenu działania Delegatury. Delegatura poddała również weryfikacji dane dotyczące meldunku na dzień 31 grudnia 2025 r. W obu opisanych meldunkach okresowych pojawiły się osoby, które nie zostały przypisane w geografii wyborczej dotyczącej okręgów wyborczych oraz stałych obwodów głosowania. W przypadku meldunku okresowego na dzień 30 września 2025 r. liczba osób, które nie zostały przypisane do stałych obwodów głosowania wynosiła 1162 (z uwagi na zmianę oznaczenia w słowniku kodów terytorialnych dla 3 ulic w Częstochowie), natomiast w meldunku na dzień 31 grudnia 2025 r. liczba takich osób wyniosła 18. W związku z tym po kontakcie telefonicznym i mailowym z urzędami jednostek samorządu terytorialnego, których dotyczyły opisane

niezgodności ustalono, że w przypadku 3 jednostek konieczna była aktualizacja opisu granic stałych obwodów głosowania, natomiast w przypadku 14 jednostek konieczna była aktualizacja opisu granic okręgów wyborczych. Komisarz Wyborczy w Częstochowie I oraz Komisarz Wyborczy w Częstochowie II w dniach 28 i 29 października 2025 r. wydali postanowienia w sprawie aktualizacji opisu granic stałych obwodów głosowania oraz opisu granic okręgów wyborczych w omawianych jednostkach. Opisy te zostały zaktualizowane w Centralnym Rejestrze Wyborców oraz w aplikacji WOW zgodnie z postanowieniami Komisarzy. Obecnie Delegatura gromadzi dokumentację dotyczącą zmian w opisie granic okręgów wyborczych dla kolejnych 5 jednostek samorządu terytorialnego.

Delegatura Krajowego Biura Wyborczego w Sieradzu wskazała, że jedna z gmin została objęta kontrolą w celu wyjaśnienia dużej liczby nieprzypisanych wyborców (powyżej 5%) do obwodu głosowania i okręgów wyborczych. Z uzyskanych informacji wynikało, że w miejscowościach, które były dotychczas w danej gminie, zostały utworzone ulice, a tym samym mieszkańcy i wyborcy ujęci pod adresem miejscowości, a nie ulicy, nie zostali ujęci w CRW po wprowadzonych zmianach w Głównym Urzędzie Statystycznym. Po przeprowadzonej kontroli gmina wystąpiła z wnioskiem do Komisarza Wyborczego w Sieradzu II o naniesienie zmian w geografii wyborczej gminy. Na podstawie tego wniosku wydane zostało postanowienie w sprawie podziału gminy na okręgi wyborcze, ustalenie ich granic, numerów oraz liczby radnych wybieranych w każdym okręgu.

Analogiczne działania prowadziły także pozostałe Delegatury Krajowego Biura Wyborczego.

W ramach realizacji czynności nadzorczych i kontrolnych Delegatury analizowały również zmiany liczby wyborców w poszczególnych gminach i porównywały je z wcześniejszymi danymi w tym zakresie. Prowadzona na bieżąco weryfikacja umożliwiła Delegaturom wyjaśnienie wszelkich występujących wątpliwości.

Ponadto Delegatury Krajowego Biura Wyborczego przekazywały gminom wyjaśnienia dotyczące prawidłowej aktualizacji danych w Centralnym Rejestrze Wyborców. Udzielano gminom wsparcia w prawidłowym odnalezieniu się w systemie i jego funkcjonalnościach, a także nowych realiach prawnych związanych z wdrożeniem CRW.

Delegatura Krajowego Biura Wyborczego w Zielonej Górze podniosła, że w związku z wprowadzeniem CRW z wielokrotnością udzielanie instruktażu oraz pomocy pracownikom gmin prowadzącym ewidencję ludności. Zwracano uwagę na potrzebę poprawnego wprowadzania danych w oparciu o system Źródło oraz wykonywania bieżącej aktualizacji.

Delegatura Krajowego Biura Wyborczego w Opolu wskazała, iż w związku ze zmianami kadrowymi osób odpowiedzialnych za aktualizację danych w Centralnym Rejestrze Wyborców w gminach, pracownik Delegatury przeprowadził wdrożeniowe szkolenie online dla nowych pracowników urzędów z zakresu działania CRW, prawidłowości rozpatrywania wniosków o ujęcie w stałym obwodzie głosowania oraz pracy w systemie WOW. W przypadku powzięcia informacji o zmianie osoby odpowiedzialnej za obsługę CRW w gminie, Delegatura każdorazowo wdrażała „pakiet szkoleniowy” w postaci przesłania e- maila z plikiem zawierającym informacje (wytyczne) dla nowych pracowników dotyczących systemu CRW, wniosku o przyznanie dostępu do systemu WOW, instrukcji do systemu WOW oraz CRW, a także prezentacji szkoleniowej.

Delegatury Krajowego Biura Wyborczego przedstawiły również w przesłanych informacjach spostrzeżenia i uwagi dotyczące funkcjonalności Centralnego Rejestru Wyborców.

Delegatura Krajowego Biura Wyborczego w Lesznie poinformowała, że pracownicy urzędów gmin zwrócili uwagę na fakt, iż w przypadku osób dopisanych na wniosek do Centralnego Rejestru Wyborców oraz osób pozbawionych prawa wybierania Centralny Rejestr Wyborców nie wysyła powiadomień dotyczących zmian typu zgon wyborcy, dopisania na wniosek w innej gminie itp. W związku z tym pracownicy nie mają aktualnych informacji dotyczących tych osób i możliwości bieżącej kontroli faktycznego stanu wyborców w gminie.

Delegatura Krajowego Biura Wyborczego w Katowicach zwróciła uwagę, iż od chwili wdrożenia Centralnego Rejestru Wyborców pracownicy urzędów gmin i miast regularnie uczestniczą w szkoleniach organizowanych przez Centralny Ośrodek Informatyki. Celem tych szkoleń jest stałe podnoszenie kompetencji pracowników w zakresie obsługi systemu oraz prawidłowego przetwarzania danych w kontekście realizacji zadań wyborczych. W jednostkach objętych właściwością Delegatury Krajowego Biura Wyborczego w Katowicach wdrożenie Centralnego Rejestru Wyborców oceniane jest pozytywnie, jako rozwiązanie wspierające realizację zadań wyborczych oraz usprawniające obsługę obywateli i organizację pracy urzędów.

III. Skargi wyborców

W nawiązaniu do informacji przekazanej w I półroczu 2025 r. Delegatura Krajowego Biura Wyborczego w Jeleniej Górze wskazała, że w sprawie dotyczącej trzech osób ujętych na wniosek w stałym obwodzie głosowania w Centralnym Rejestrze Wyborców w gminie Gryfów Śląski z naruszeniem przepisów prawa, z uwagi na niespełnienie warunku

stałego zamieszkania na terenie gminy, Sąd Rejonowy w Lwówku Śląskim postanowieniem z dnia 13 października 2025 r. sygn. akt Kp 91/25 utrzymał w mocy zaskarżone przez Dyrektora Delegatury KBW w Jeleniej Górze postanowienie o umorzeniu śledztwa zatwierdzone przez Prokuratora Rejonowego w Lwówku Śląskim.

IV. Informacja z działalności Zespołu ds. współpracy z organem prowadzącym system Centralny Rejestr Wyborców

Szef Krajowego Biura Wyborczego zarządzeniem nr 10/2025 z dnia 10 marca 2025 r. powołał Zespół ds. współpracy z organem prowadzącym system Centralny Rejestr Wyborców.

Kierownik Zespołu, Dyrektor Delegatury Krajowego Biura Wyborczego w Koszalinie – Pani Patrycja Wysoczańska w przesłanej informacji wskazała, że od dnia powołania, Zespół na bieżąco zajmuje się współpracą w zakresie aktualizacji danych w systemie oraz rozwoju funkcjonalności CRW, jego integralności z systemem WOW, a także bezpośrednią komunikacją z pracownikami Centralnego Ośrodka Informatyki (COI), odpowiedzialnymi za funkcjonowanie Centralnego Rejestru Wyborców.

Zespół odbywa cotygodniowe spotkania z Zespołem COI w formie online, analizując bieżące wydarzenia, trwające prace rozwojowe oraz aktualizacyjne. Członkowie Zespołu otrzymują i analizują codzienne raporty przekazywane przez COI, dotyczące osób nieprzypisanych do obwodów lub okręgów wyborczych. Dane te udostępniają dwa razy w tygodniu dyrektorom Delegatur Krajowego Biura Wyborczego. W sytuacjach, w których dochodzi do ponadnormatywnych zjawisk nieprzypisania wyborców, Zespół zwraca się bezpośrednio do danej Delegatury z prośbą o wyjaśnienia. Raz w miesiącu Zespół otrzymuje raport nieaktualnych granic, które przekazuje bezpośrednio dyrektorom Delegatur, celem aktualizacji opisu granic obwodów i okręgów wyborczych w systemie CRW oraz usunięcia nieaktualnych węzłów (wykluczeń) w geografii wyborczej. Należy zauważyć, że w okresie przedwyborczym Zespół spotyka się przynajmniej trzy razy w tygodniu, w celu bieżącego omówienia działania systemu, w tym nadzoru m.in. nad pobieraniem spisów wyborców przez gminy oraz raportów różnic.

Jednocześnie Zespół nadzoruje proces tworzenia akcji wyborczych i referendalnych w CRW oraz dba o ich terminowe zamykanie (np. w przypadku braku II tury). Bazując na dotychczasowych doświadczeniach, Zespół wystąpił o wdrożenie w systemie WOW automatycznego komunikatu, przypominającego o konieczności założenia akcji w CRW – rozwiązanie to zostało już skutecznie zaimplementowane. Docelowo zaproponowano pełną integrację systemów WOW i CRW, aby użytkownicy mogli tworzyć

akcję tylko w jednym z nich, z automatycznym przeniesieniem danych do drugiego. Zaproponowano również rezygnację z podglądu wydarzeń zakładanych przez użytkowników gminnych w zakresie referendów innych niż dotyczące odwołania organów JST, ponieważ Państwowa Komisja Wyborcza nie sprawuje nad nimi nadzoru.

W ramach współpracy z COI Zespół zgłosił propozycje zmian w interfejsie oraz instrukcjach dla użytkowników w celu ułatwienia obsługi systemu. Wśród zaakceptowanych postulatów znalazły się m.in. zmiany w aktualizacji wykazów wydanych zaświadczeń i pełnomocnictw (aby rzetelnie obrazowały ich liczbę, np. po usunięciu wyborcy wskutek zgonu – system usuwa osoby zmarłe wraz z historią), dostosowanie wzorów druków w CRW do potrzeb referendów lokalnych, ujawnienie danych użytkowników gminnych wprowadzających zmiany miejsca zamieszkania wyborcy dla zwiększenia kontroli działań aktualizacyjnych.

Obecnie prace Zespołu skoncentrowane zostały na możliwościach dokonania zmian w systemie CRW w zakresie konieczności stosowania art. 165 § 1 pkt 2 Kodeksu wyborczego. Aktualnie system nie przewiduje oczekiwanych rozwiązań, zatem konieczne jest ich niezwłoczne wdrożenie.

Zauważyć należy, że Zespół na bieżąco reaguje na wszelkie zgłoszenia dotyczące funkcjonowania Centralnego Rejestru Wyborców zgłaszane zarówno przez pracowników Delegatur, jak i bardzo często pracowników gmin. Dotyczy to zarówno bieżącej pracy w systemie oraz propozycji rozwojowych systemu. Zespół reaguje na wszelkie wykryte awarie, zgłaszając je bezpośrednio do COI, otrzymuje i przekazuje Delegaturom informacje o niedostępności systemu, a także awariach ze strony CRW. Obecnie oczekiwane są wdrożenia rozwojowe, zaproponowane przez Zespół, tj. m. in.: raporty dotyczące liczby mieszkańców po ulicach i numerach budynków, które będą niezbędne do pracy przy podziałach gmin na obwody i okręgi przed wyborami samorządowymi w 2029 r., zmiany dotyczące automatycznego przenoszenia wyborców przy zmianach terytorialnych państwa, które dziś nie odbywają się w pełni automatycznie, ujawnianie w raportach różnic (przy spisach wyborców) wszystkich zmian oraz wiele innych.

Ponadto Zespół posiada uprawnienia kontrolera w systemie CRW, co pozwala na dokonywanie zmian m.in. w zakresie zmiany siedzib obwodowych komisji wyborczych po zamrożeniu geografii wyborczej, które zgłaszane są również przy wyborach w toku kadencji.

Z aprobatą ze strony COI spotkała się również propozycja zmian dotycząca walidacji w systemie PESEL przy meldowaniu osób, aby urzędnik nie miał technicznej możliwości dokonania zameldowania osoby przy ulicy, która nie istnieje w danej

miejsowości, gdyż prowadziło to bezpośrednio do błędnego przypisania osoby w CRW. Prace w tym zakresie trwają.

Po wyborach prezydenckich Zespół zebrał wszystkie zgłoszenia dotyczące funkcjonowania Centralnego Rejestru Wyborców od dyrektorów Delegatur, dokonał ich zbiorczej analizy i przekazał do Centralnego Ośrodka Informatyki do dalszej analizy oraz prac wdrożeniowych i rozwojowych. Z uwagi na długotrwały proces takich wdrożeń, polegający m.in. na analizie, wycenie projektu, zaprojektowaniu zmian oraz testów przed samym wdrożeniem na produkcję ze strony Centralnego Ośrodka Informatyki, plany zmian rozwojowych rozłożone są na kilka lat w tzw. paczkach wdrożeniowych. Dokładne daty ich wykonania są obecnie aktualizowane, ze względu na trwające prace nad systemem POPARCIE.

V. Uwagi końcowe

Przeprowadzona analiza informacji sporządzonych przez Delegatury Krajowego Biura Wyborczego wykazała, że aktualizacja danych w Centralnym Rejestrze Wyborców co do zasady przebiegła prawidłowo.

W ramach działań nadzorczych Delegatury niezmiennie przykładały szczególną uwagę do przypominania gminom o prawidłowym postępowaniu w zakresie procedowania wniosków o ujęcie w stałym obwodzie głosowania. Występujące nieprawidłowości stwierdzone przez Delegatury wynikały często z błędów formalnych pracowników urzędów gmin. Wyjaśniano je na bieżąco oraz polecano ich wyeliminowanie kontrolowanym jednostkom w ramach zaleceń pokontrolnych.

Delegatury Krajowego Biura Wyborczego na bieżąco przekazywały gminom wyjaśnienia dotyczące prawidłowej aktualizacji danych w Centralnym Rejestrze Wyborców oraz informacje o funkcjonalnościach systemu.

Z przekazanych przez Delegatury sprawozdań wynika, iż pracownicy gmin pozytywnie ocenili funkcjonowanie Centralnego Rejestru Wyborców wskazując, że dalszy rozwój systemu i jego funkcjonalności będzie realnie wpływał na jakość obsługi obywateli oraz na zwiększenie efektywności pracy administracji publicznej.